

*Анђелија Стевановић**

ОДГОВОРНОСТ ЗА РЕГРУТОВАЊЕ ДЕЦЕ ВОЈНИКА У ОРУЖАНИМ СУКОБИМА

Случај *Лубанга* пред Међународним кривичним судом

Међународно хуманитарно право познаје посебна правила за заштиту угрожених категорија лица у оружаним сукобима. У једну од тих категорија, логично, спадају и деца. Није потребно објашњавати због чега је деци неопходна посебна заштита за време оружаних сукоба, имајући у виду да су по природи ствари неспособна да се сама старају о себи и у редовном стању ствари, а посебно у време оружаних сукоба. Самим тим, деца ни у ком случају не могу и не треба да буду учесници оружаних сукоба. Међутим, нажалост, неретко се дешавало да их стране у сукобу регрутују и стављају у редове борбе. Од деце се у тим случајевима очекује да се понашају као остали припадници оружаних снага. Поред тога, неретко буду и жртве различитих облика насиља. Први случај пред Међународним кривичним судом,

* Мастер правник, истраживачица приправница Института друштвених наука у Београду, Центар за правна истраживања, andjelija.stevanovic21@gmail.com

који представља прекретницу у утврђивању одговорности за ова дела, јесте управо случај *Лубанџа*. Конгоански ратни командант је у етничком рату регрутовао децу од девет година па навише, за чуваре, сексуалне робове и борце у својим јединицама. Оглашен је кривим за ратне злочине, што је учинило овај случај посебним јер је први пут у историји Међународног кривичног суда утврђена одговорност лица за овај злочин по тим основама. С обзиром на то да ратни злочини, између осталог, подразумевају друга тешка кршења закона и обичаја рата, који се примењују у међународном и немеђународном оружаном сукобу, у оквиру утврђеног међународног права, забрана учествовања (регрутовања) деце млађе од петнаест година у оружаним сукобима спада управо у ову категорију. Тиме је и ово правило утврђено као део обичајног међународног права и подразумева да су државе обавезне да га поштују. Потврђује да регрутовање и „коришћење“ деце војника у оружаним сукобима повлачи за собом одговорност учиниоца за ратне злочине.

Кључне речи: Међународни кривични суд, случај *Лубанџа*, деца војници, кривична одговорност, оружани сукоби, међународно хуманитарно право